

Attivitajiet Marzu 2025

Is-7 ta' Marzu 2025-Kwizz fuq Mużika, Kantanti u Atturi. Ċinema-Project House-20.00.

L-14 ta' Marzu 2025– LĠA 2025-Project House-20.00.

Il-21 ta' Marzu 2025-Diandra Muscat-Fitness u Active Agening-Project House-20.00

It-28 ta' Marzu 2025–Birthday Celebrations ġewwa Tal Kuġini Restaurant-Baħrija. 20.00.-Booking permezz ta' Revolut għand Rosanne Barbara Żarb fuq 79804526. Prezz 20€

Menu-Starters-Spagetti tal-fenek jew Penne Chicken mushroom cream
Main Course-Fenek moqli fit-tewm jew pork chops jew tigieġ bil-mushroom sauce.

Aħna ffortunati bil-membri l-oħra kollha tal-kumitat għax ix-xogħol li jagħmlu huwa kbir. Dan ix-xahar x'aktarx se jkollna tibdil fil-kumitat. Nirringrazzja lil min iddeċieda li jjeqaf u nagħti merħba lil min diehel ġdid. Izda naħseb li aktar 'il quddiem se jasal il-ħin u ż-żmien li jkun hemm tmexxija ġdida. Tinsewx, ħadd minna mhux etern. Tkun ħasra jekk meta jasal il-waqt ma jkunx hawn min imexxi l-grupp.

Personalment, ma nemminx li min imexxi għandu jagħmel hekk għal bosta snin. Jiena nemmen fil-bidla. Wara kollox trid u ma tridx, il-bidla f'ħajjtna xorta sseħħ u xorta se tibqa sseħħ. Bidla li se nkun qed nagħmel hija li l-laqgħat tal-kumitat jibdew isiru online. Digà għamilna prova li marret tajjeb ħafna.

Nagħlaq din il-kitba qasira billi nirringrazzja lill-membri li dejjem jikkoperaw u japprezzaw dak kollu li jsir. Jiena nitlob biss li meta jasal iż-żmien, min imexxi warajja, ikun iħobb il-grupp kif inħobbu jien.

Victor.

Fuljett ta' kull xahar

Volum 27
Ħarġa 03
Marzu 2025

Il-Ħajja tal-Persuna meta tormal. Deċiżjonijiet u għażliet, Hbieb, tajjeb li wieħed jifhem li r-romol mhux kollha qegħdin fl-istess sitwazzjoni. Dejjem ngħid jien li qatt m'għandna ninsew minn fejn tlaqna. Taħt nizzilt xi punti li huma affarijiet li jolqtu għażiet u deċiżjonijiet.

- Romol li għandhom tfal żgħar ħafna;
- Romol li għandhom tfal teenagers;;
- Romol li għandhom tfal kbar, avolja responsabbli tagħhom infushom;
- Romol li jgħixu waħedhom għax it-tfal miżżewġa;
- Romol li m'għandhomx tfal;
- Min għadu jormal;
- Min ilu żmien li romol;
- L-età tar-romol.

Hawn min jiddeċiedi li jfittex sieheb jew sieħba. Min-naħa l-oħra hawn min jiddeċiedi li jibqa' waħdu. Jien nirrispetta x-xewqa ta' kulhadd. Hawn min jiddeċiedi li ma jiddeċidix ukoll. Illum mhux se nikteb fuq dawn l-affarijiet. Ili nikteb fuqhom. Hā nagħtikom break mill-prietki tas-soltu!

Iddeċidejt li nikteb fuq l-importanza li nibqgħu ntejbu l-hiliet tagħna. Ma jfissirx li għax romol, għandna nieqfu nevolvu. Hekk jonqos ukoll! B'hekk kont tkellimt fil-kumitat fuq il-Grupp Kultura għax nemmen li huwa d-dritt tagħna li ntejbu t-tagħrif tagħna speċjalment fuq pajjiżna. Barra minn hekk huwa ferm importanti li barra t-tagħlim rigward kultura nagħmlu aktar hbieb u nsiru nafu aktar lil xulxin. Dejjem nishaq jien li aħna kollha hbieb ta' xulxin. Mhux tajjeb li ningħalqu f'ċirku.

Imma, biex torganizza ħarġa kulturali hemm ħafna u ħafna xogħol involut. Bħala grupp, aħna ffortunati li għandna lil Therese u lil min jgħinna.

Ir-rivoluzzjoni ta' Haiti kienet insurrezzjoni ta' suċċess minn skjavi awtoliberati kontra l-hakma kolonjali Franciża f'Saint-Domingue, issa l-istat sovrani ta' Haiti. Ir-rivoluzzjoni kienet l-unika rewwixta magħrufa tal-iskjavi fl-istorja tal-bniedem li wasslet għat-twaqqif ta' stat hieles mill-iskjavitù (għalkemm mhux minn xogħol furzat) u mmexxi minn dawk mhux bojod u eks skjavi. Ir-rewwixta bdiet fit-22 ta' Awwissu 1791 u ntemmet fl-1804 bl-indipendenza tal-eks kolonja. Kien jinvolvi parteċipanti suwed, etniċitajiet differenti fosthom Franciżi, Spanjoli, Ingliżi u Pollakki — bl-ex-skjav Toussaint Louverture jroġ bħala l-aktar generali prominenti ta' Haiti. Ir-rivoluzzjoni ta' suċċess kienet mument definit fl-istorja tad-Dinja Atlantika u l-effetti tar-rivoluzzjoni fuq l-istituzzjoni tal-iskjavitù nħassu fl-Ameriki kollha. It-tmim tal-hakma Franciża u l-abolizzjoni tal-iskjavitù fl-eks kolonja kienet segwita minn difiża b'suċċess tal-libertajiet li kienu rebħu l-eks skjavi, u bil-kollaborazzjoni ta' nies ta' kulur diġà hielsa, tal-indipendenza tagħhom mill-Ewropej bojod.

Ir-rivoluzzjoni kienet l-akbar rewwixta tal-iskjavi mir-rewwixta li falliet ta' Spartacus kontra r-Repubblika Rumana kważi 1,900 sena qabel u sfidat twemmin Ewropew li ilu jeżisti dwar allegata inferjorità sewda u dwar il-kapaċità tal-iskjavi li jiksbu u jzommu l-libertà tagħhom stess. Il-kapaċità organizzattiva u t-tenaċità tar-ribelli taħt pressjoni ispiraw stejjer li hasdu u beżżgħu lis-sidien tal-iskjavi fl-emisfera. Meta mqabbel mar-revoluzzjonijiet Atlantici oħra, l-avvenimenti f'Haiti rċevew ftit attenzjoni pubblika. L-istoriku Michel-Rolph Trouillot jikkarakterizza l-istorjografija tar-Rivoluzzjoni Haiti bħala "msikkta" minn dik tar-Rivoluzzjoni Franciża.

L-Ekonomija tal-iskjavi f'Saint-Domingue.

Hafna mill-iżvilupp ekonomiku tal-Karibew fis-seklu 18 kien kontingenti fuq id-domanda tal-Ewropej għaz-zokkor. Is-sidien tal-pjantaġġuni pproduċew iz-zokkor bħala wiċċ tal-kumditajiet mill-kultivazzjoni tal-kannamieli, li kien jeħtieġ xogħol estensiv. Il-kolonja ta' Saint-Domingue kellha wkoll pjantaġġuni estensivi tal-kafè, tal-kawkaw u tal-indigo, iżda dawn kienu iżgħar u inqas profittabbli mill-pjantaġġuni taz-zokkor.

Mis-1730s, l-inġiniera Franciżi bnew sistemi kumplessi ta' irrigazzjoni biex iżidu l-produzzjoni tal-kannamieli. Sas-snin 1740, Saint-Domingue, flimkien mal-kolonja Brittanika tal-Gamajka, kienu saru l-fornituri ewlenin taz-zokkor tad-dinja. Il-produzzjoni taz-zokkor kienet tiddependi fuq xogħol manwali estensiv provdut minn Afrikani skjavi .

Medja ta' 600 bastiment impenjati kull sena fi prodotti tat-tbajhir minn Saint-Domingue sa Bordeaux u l-valur ta' dak prodott u l-oġġetti tal-kolonja kien kważi ugwali fil-valur għall-prodotti kollha mibgħuta mit-tlettax-il Kolonja lejn il-Gran Brittanja. L-għixien ta' miljuni mill-madwar 25 miljun persuna li għexu fi Franza fl-1789 kien jiddependi direttament fuq l-importazzjonijiet agrikoli minn Saint-Domingue, u bosta miljuni kienu jiddependu indirettament fuq il-kummerċ mill-kolonja biex iżommu l-livell ta' għajxien tagħhom. Saint-Domingue kienet l-iktar kolonja Franciża profittabbli fid-dinja, tabilhaqq waħda mill-aktar profittabbli mill-kolonji Ewropej kollha fis-seklu 18.

L-iskjavitù sostniet il-produzzjoni taz-zokkor taħt kundizzjonijiet horox; mard bħall-malarja (miġjuba mill-Afrika) u d-deni isfar li kkawżaw mortalità għolja, b'saħħitha fil-klima tropikali tal-Karibew. Fl-1787 biss, il-Franciżi importaw madwar 20,000 skjav mill-Afrika lejn Saint-Domingue, filwaqt li l-Ingliżi importaw madwar 38,000 skjav totali għall-kolonji kollha tal-Karibew tagħhom. Ir-rata tal-mewt mid-deni isfar kienet tali li mill-inqas 50% tal-iskjavi mill-Afrika mietu fi żmien sena minn meta waslu, u għalhekk filwaqt li l-pjantaġġuni bojod ippreferew jaħdmu l-iskjavi tagħhom kemm jista' jkun, u pprovdewlhom biss il-minimu vojta ta' ikel u kenn, huma kkalkulaw li kien aħjar li jiksbu l-aktar xogħol mill-iskjavi tagħhom bl-inqas spiża possibbli, peress li probabbilment kienu se jmutu bid-deni isfar xorta waħda. Ir-rata tal-mewt kienet għolja ferm, tant li mara poligama li kienet miżżewġa lil diversi rġiel fl-istess ħin żviluppat bħala forma komuni ta' żwieġ fost l-iskjavi.

Peress li l-iskjavi ma kellhom l-ebda drittijiet legali, stupru minn pjantaġġuni, uliedhom mhux miżżewġa, jew sorveljanti kienet okkorrenza komuni fuq il-pjantaġġuni.

Kuraġġ

